

рних університетах України з суб'єктами малого та середнього аграрного підприємництва, а особливо з їх кооперативними об'єднаннями, для гарантованого збуту власної науково-технічної та інноваційної продукції;

— створити ефективні інституції для поширення кооперативної ідеї серед сільського населення та залучати їх співробітників до створення бізнес-інкубаторів;

— сформувати дієве інституціональне забезпечення стимулювання розвитку регіональних інноваційних кластерів.

Розвиток інноваційного підприємництва в аграрному секторі України дозволить не тільки підвищити конкурентоспроможність сільськогосподарської продукції на світовому ринку, але й знизить соціальну напругу на селі, підвищить добробут сільського населення, дасть поштовх для розвитку сільських територій та їх інфраструктури.

Література

1. Єщенко П.С. До інновацій та стратегічних пріоритетів шляхом об'єднання «невидимої» та «видимої» руки / П.С. Єщенко // Економіка України. — 2016. — № 6. — С. 3—16.
2. Лупенко Ю.О. Розвиток аграрного сектору економіки України: прогнози та перспективи / Ю.О. Лупенко // Науковий вісник Мукачівського державного університету. — 2015. — Серія «Економіка». — Випуск 2(4). — Частина 2. — С. 30—34.
3. Онегіна В.М. Інституційна основа аграрної політики: українські реалії й досвід США ТА ЄС / В.М. Онегіна, Н.В. Шибасва // Економіка АПК. — 2016. — С. 18—24.
4. Данилишин Б. Нова державна підтримка агропромислового комплексу — шлях в нікуди [Електронний ресурс] / Б. Данилишин. — Режим доступу : http://economics.lb.ua/state/2016/04/07/332278_nova_derzhavna_pidtrimka.html
5. Гесць В.М. Інституційна обумовленість інноваційних процесів у промисловому розвитку України / В.М. Гесць // Економіка України. — 2014. — № 12. — С. 4—19.

УДК 65.011.4 : 334.7.01

liudmyla.petrenko.3@kneu.ua

Павленко Ірина Анатолівна
д-р екон. наук, професор,
Петренко Людмила Анатоліївна

к.е.н., доцент,
Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана

Pavlenko Iryna A.,
Doctor of Science (Econ.), Professor,
Petrenko Liudmyla A.,
PhD, Associate Professor
Kyiv National Economic University named after
Vadym Hetman

АКТИВІЗАЦІЯ ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ ЗА УМОВ ГЛОБАЛЬНИХ СОЦІОГУМАНІТАРНИХ І ТЕХНОЛОГІЧНИХ ВИКЛИКІВ

ENHANCING OF INNOVATIVE BUSINESS IN UKRAINE IN CONDITIONS OF GLOBAL SOCIAL AND TECHNOLOGICAL CHALLENGES

Анотація. Доведено необхідність обґрунтування концепції активізації інноваційного підприємництва в Україні як основи національної економічної безпеки за умов глобальних соціогуманітарних і технологічних викликів. Викладено принципи публічно-приватного діалогу/партнерства в системі «наука-освіта-бізнес-суспільство» як основи адаптації національної інноваційної системи до умов обмеженого державного фінансування та реалізації підприємницького потенціалу країни.

Ключові слова: національна інноваційна система, підприємницький потенціал, державне фінансування інноваційного розвитку.

Summary. Is proved the necessity of innovational business concept in Ukraine as the foundation of national economic security in the global social and technological challenges. The principles of public-private dialogue / partnership in the «science-education-business society» as the basis of the national innovation system adapting to the conditions of limited state financing and realization entrepreneurial potential.

Key words: national innovation system, entrepreneurial potential, state funding for innovative development.

Інноваційний розвиток є основою конкурентоспроможності сучасних економік. Внаслідок двадцятирічної бездіяльності має місце відставання українських підприємств від зарубіжних конкурентів. Для вирішення цієї проблеми в умовах існуючих соціогуманітарних викликів (війна, анексія територій і втрата частини технологічного потенціалу країни на Сході, корупція в різних формах і проявах) неможливо використати традиційні для пострадянських країн методи стимулювання науково-технічного прогресу. Тому необхідно створити принципово нову концепцію і впровадити відповідну національну програму активізації інноваційного підприєм-

ництва, що має базуватися на основі досягнень економіки, техніки та технології, соціології та включати: формування ціннісно-орієнтованого на інновації суспільства, розвиток знансєвих компетенцій підприємств та інших учасників інноваційного процесу, інтеграцію механізмів формування нових знань у систему суспільних інститутів — активізаторів інноваційного підприємництва. *Перетворення інноваційного підприємництва у національну ідею*, стимулювання підприємництва як базису інноваційного розвитку країни необхідне на основі ефективної дерегуляції підприємницької діяльності, зниження адміністративного тиску на бізнес, усунення адміністративних причин нереалізованості підприємницького потенціалу в Україні.

Тому ці аспекти потребують поглибленого наукового опрацювання в напрямку пошуку концептуальних основ розвитку активізації інноваційного підприємництва та здійснення технологічного стрибка в Україні, зокрема на основі залучення проривних інновацій, сучасних концепцій управління знаннями, ціннісно-орієнтованого менеджменту, формування доданої вартості та можливостей інформаційно-комунікаційних технологій.

Проблема інноваційної активності соціально-економічних систем та її ефективності перебувала у центрі досліджень багатьох видатних закордонних і вітчизняних науковців, таких як: Michael George, Л.І. Абалкін, Л.Л. Антонюк, Ю.М. Бажал, Konstantinos Biginas, Clayton Christensen, Н.В. Chesbrough, В.М. Геєць, Benedict C. Doepfer, Robin Feldman, Christopher Freeman, Андрій Habisch, Antti Hautamäki, Mark A. Lemley, Kaisa Oksanen, Ben Spigel, А. Павленко, Harald Pechlaner, Xenia-Isabel Poppe, Stavros Sindakis, J. A. Schumpeter, Christoph Schwarz, Stephen Spinelli, Jeffry A. Timmons, О.Б. Чернега, Kimberly Watson-Hemphill, James Works та ін. Суттєвим напрацюванням у сфері регулювання інноваційних процесів стала «Стратегія інноваційного розвитку України на 2010–2020 роки в умовах глобалізаційних викликів». Традиційно в полі зору наукових досліджень знаходяться проблемні аспекти інноваційного розвитку на рівні національної економіки і регіонів. У той же час за останні десятиліття в Україні майже не було системних досліджень з проблематики інноваційного підприємництва, з поглибленою увагою до вітчизняної специфіки перебігу інноваційних процесів в умовах загрози національній безпеці внаслідок неочікуваного виникнення соціогуманітарних викликів глобального характеру та поглиблення технологічного відставання.

Публікації зарубіжних авторів (Benedict C. Doepfer; Андрій Habisch; Harald Pechlaner; Xenia-Isabel Poppe; Christoph Schwarz, Ben Spigel, Kaisa Oksanen and Antti Hautamäki, Konstantinos Biginas and Stavros Sindakis) поглиблено досліджують досвід успішного приватно-публічного партнерства у сфері інновацій, реалізації підприємницького потенціалу для спрямування розвитку економіки країни за інноваційним вектором. У даному контексті особливо цікавим є досвід пострадянських європейських країн, наприклад, Хорватії та Словенії, а також таких країн, як В'єтнам, Ізраїль, досвід успішного технологічного зростання постсоціалістичної Східної Німеччини шляхом стимулювання підприємницьких відносин інноваційного спрямування. Даний досвід необхідно осмислити з позиції тих соціогуманітарних викликів, що стоять перед Україною.

Тому вважаємо, що на сьогодні вітчизняна економічна наука у цьому аспекті суттєво відстає від світового рівня і потребує перегляду з точки зору необхідності створення нової концепції активізації інноваційного підприємництва в Україні як основи національної економічної безпеки за умов глобальних соціогуманітарних і технологічних викликів задля подолання підприємницької аморфності та забезпечення прискореного інноваційного розвитку вітчизняної економіки. Міждисциплінарна проблема подолання технологічного відставання шляхом активізації інноваційного підприємництва в Україні потребує найшвидшого і водночас системного вирішення.

Базисними для дослідження проблеми є наукові напрацювання початку ХХІ століття щодо функціонування національних інноваційних систем на основі концепції екосистеми інновацій, відкритих інновацій, активізації інноваційного розвитку в умовах глобалізації економіки, публічно-приватного партнерства, використання новітніх механізмів трансферу технологій, пріоритетів ціннісно-орієнтованого управління діяльністю підприємств, впровадження інноваційних бізнес-моделей, оптимізації бізнес-процесів підприємств, спрямованої на забезпечення продуктивності інновацій, а також дослідження успішних економік, що пройшли випробування глобальними соціогуманітарними та технологічними викликами (європейські постсоціалістичні країни, Ізраїль, Північна та Південна Корея, Західна та Східна Німеччина та ін.).

Водночас новітні соціогуманітарні виклики, війна і втрата частини науково-технічного та промислового потенціалу економіки на Сході вимагають концептуального переосмислення принципів публічно-приватного діалогу/партнерства в системі «наука-освіта-бізнес»

суспільство», вимагають адаптації національної інноваційної системи до умов обмеженого державного фінансування та реалізації підприємницького потенціалу для прискорення інноваційного розвитку як умови економічного процвітання та незалежності України.

Таким чином, науковим підґрунтям активізації інноваційного розвитку в країні за сучасних умов є:

- обґрунтування теоретико-методологічних засад активізації інноваційного підприємництва за умов глобальних соціогуманітарних і технологічних викликів,
- розробка рекомендацій щодо управління інноваційними процесами, комерціалізації результатів наукових досліджень,
- формування ефективних систем інноваційної діяльності та її нормативно-правової бази і стимулювання інноваційного підприємництва в Україні сучасними інструментами економічного регулювання та забезпечення на цій основі ефективного розвитку економіки держави й пріоритетів підвищення національної безпеки.

Усе це дозволить забезпечити нову якість економічного зростання на основі створення та розвитку інноваційної економіки України.

Література

1. Геєць В.М. Іноваційна Україна 2020: Національна доповідь / за заг. ред. В.М.Геєця та ін.: НАН України. — К., 2015. — 336 с.
2. Павленко І.А. Іноваційне підприємництво у трансформаційній економіці України : Монографія. — К.: КНЕУ, 2007. — 248 с.
3. Jeffrey A. Timmons, Stephen Spinelli. New venture creation: entrepreneurship for the 21st century / McGraw-Hill/Irwin, 2004. — 700 p.
4. Konstantinos Biginas and Stavros Sindakis. Innovation through Public-Private Partnerships in the Greek Healthcare Sector: How is it achieved and what is the current situation in Greece? // The Innovation Journal: The Public Sector Innovation Journal. — Volume 20(1). — 2015, article 5.
5. Kaisa Oksanen and Antti Hautamäki. Transforming regions into innovation ecosystems: A model for renewing local industrial structures // The Innovation Journal: The Public Sector Innovation Journal, 19(2), 2014, article 5.
6. Ben Spigel. Developing and governing entrepreneurial ecosystems: the structure of entrepreneurial support programs in Edinburgh, Scotland // International Journal of Innovation and Regional Development. — 2016. — Vol. 7. — No. 2. — P. 141—160.
7. Lemley, Mark A. and Robin Feldman. Patent Licensing, Technology Transfer, and Innovation // American Economic Review. — 2016. — 106(5). — P. 188—192.
8. Benedict C. Doepfer; Andrii Habisch; Harald Pechlaner; Xenia-Isabel Poppe; Christoph Schwarz. Entrepreneurship, shared values and the region — assessing the conditions for regional social performance of entrepreneurial behaviour // International Journal of Innovation and Regional Development. — 2016. — Vol. 7. — No. 1. — P. 36—56.

УДК 338.631

marianma@yandex.ru

Плотникова Марія Федорівна
к.е.н., доцент, Житомирський національний агро-
екологічний університет, Україна

Plotnikova Mariia F.
candidate economic of sciences, Zhytomyr National
Agroecological University, Ukraine

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ В УПРАВЛІННІ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ СТРУКТУР

INNOVATIVE APPROACHES IN MANAGING OF BUSINESS STRUCTURES DEVELOPMENT

Анотація. Висвітлено сутність поняття «розвиток» як економічної категорії. Виявлено її види та форми прояву в умовах суспільно-економічних інноваційних процесів. Визначено структурні складові розвитку сільських територій із врахуванням інноваційного системно-синергетичного підходу.

Ключові слова: розвиток, територія, гармонійність і збалансованість, поселення родових садіб.

Summary. The essence of the concept of 'development' as an economic category is highlighted. Its types and manifestations in terms of socio-economic processes are revealed. The structure constituents of rural territory development considering innovative system-synergistic approach are identified.

Keywords: rural areas, rural development, infrastructure provision, food security, sustainable development

Діяльність урядових структур переважно зосереджена на макроекономічних параметрах розвитку країни як об'єкту управління. Водночас недостатньо врегульованими залишаються